

PROIECT

PRIVIND EXERCITAREA ATRIBUȚIILOR SPECIFICE FUNCȚIEI DE VICEPREȘEDINTE AL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Candidat:

Judecător Simona-Camelia Marcu

- Ianuarie 2023 -

CUPRINS

I. Considerații introductive	3
II. Înalta Curte de Casație și Justiție – prezentare generală	4-8
III. Atribuțiile vicepreședintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție.....	9-12
IV. Date statistice relevante privind activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție.....	13-14
V. Direcții de acțiune pentru îmbunătățirea managementului Înaltei Curți de Casație și Justiție	15-23
A. Unificarea practicii judiciare. Consolidarea mecanismelor existente și identificarea unor noi soluții	15-19
B. Reducerea duratei procedurilor judiciare și creșterea calității redactării actelor de procedură.....	19-21
C. Formarea profesională a magistraților-asistenți și a celorlalte persoane de suport, evaluarea profesională judicioasă a acestora.....	21-22
D. Transparență, accesibilitate, digitalizare.....	22-23
VI. Compatibilitatea proiectului cu proiectul managerial al Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție.....	24-25
VII. Concluzii.....	26-27

”Așa cum nimic nu este mai drept decât ceea ce este drept, nimic nu este mai just decât ceea ce este just” – Epictet.

Capitolul I - Considerații introductive

În cariera unui judecător sunt câteva momente de referință. În ceea ce mă privește, prima ședință de judecată pe care am condus-o în septembrie 1990 este un astfel de moment, ca și promovarea examenului de capacitate în anul 1991.

A urmat promovarea la instanțele superioare, în cadrul cărora am ocupat atât funcții de execuție, cât și funcții de conducere, asumându-mi astfel responsabilități tot mai mari care au reprezentat deopotrivă o nouă provocare profesională și șansa de a dobândi noi abilități și de a accede la noi standarde profesionale și manageriale.

În anul 2006 am promovat la Înalta Curte, iar din anul 2017 am reprezentat instanța supremă în Consiliul Superior al Magistraturii. În anul 2018 am fost aleasă în funcția de președinte al Consiliului, funcție de o uriașă responsabilitate care mi-a dat o perspectivă extraordinară asupra sistemului judiciar, în ansamblul său.

La final de mandat am decis să candidez pentru funcția de vicepreședinte al Înaltei Curți, cu convingerea că am resursele profesionale și de energie indispensabile pentru a contribui la bunul mers al instanței supreme, că am experiența managerială necesară și, mai ales, determinarea de a colabora cu întreaga echipă de conducere pentru creșterea încrederii publice în actul de justiție.

În exercitarea funcției de membru al CSM am colaborat strâns și eficient cu conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție, am cunoscut în detaliu problemele instanței supreme, am contribuit la rezolvarea acestora în condiții cât mai bune, astfel încât prezența mea în cadrul echipei manageriale în calitate de vicepreședinte ar fi de natură să aducă un plus de energie și experiență în realizarea competențelor constituționale și legale.

Capitolul II – Înalta Curte de Casație și Justiție – prezentare generală

Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanță supremă a statului român, are consacrare constituțională. Potrivit art.126 din Constituția României, puterea judecătorească se exercită de Înalta Curte de Casație și Justiție și de celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege. Misiunea constituțională a Înaltei Curți de Casație și Justiție constă în asigurarea interpretării și aplicării unitare a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale.

Instanța supremă este organizată și funcționează în temeiul art. 126 din Constituția României și al art.20-38 din Legea nr.304 din 15 noiembrie 2022 privind organizarea judiciară¹. Până la aprobarea noului Regulament privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție de către colegiul de conducere, rămân în vigoare dispozițiile Regulamentului actual² adoptat prin hotărâre a colegiului de conducere potrivit art.29 alin.(1) lit.a) din Legea nr.304/2004, în măsura în care nu contravin noii reglementări primare, conform art.168 alin.(4) din Legea nr. 304/2022.

Înalta Curte este organizată în 4 secții: Secția I Civilă, Secția a II-a Civilă, Secția Penală și Secția de Contencios Administrativ și Fiscal. În cadrul instanței supreme funcționează Secțiile Unite, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și completurile de 5 judecători.

Secția I civilă, Secția a II-a civilă și Secția de contencios administrativ și fiscal ale Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege, precum și recursurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecății a fost întrerupt în fața curților de apel, potrivit art.23 alin.(1) din Legea nr.304/2022 privind organizarea judiciară.

¹ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1104 din 16 noiembrie 2022

² Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 876 din 25.09.2004, republicată (R2) în Monitorul Oficial, Partea I nr. 121 din 17 februarie 2020

Potrivit art. 24 alin.(1) din Legea nr.304/2022, Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă:

- a) în primă instanță, procesele și cererile date prin lege în competența de primă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- b) apelurile împotriva hotărârilor penale pronunțate în primă instanță de curțile de apel și de Curtea Militară de Apel;
- c) contestațiile împotriva hotărârilor penale pronunțate în primă instanță de curțile de apel, de Curtea Militară de Apel și de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- d) apelurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecății a fost întrerupt în fața curților de apel;
- e) recursurile în casație împotriva hotărârilor definitive, în condițiile prevăzute de lege;
- f) recursurile împotriva hotărârilor de respingere a cererii de sesizare a Curții Constituționale cu soluționarea excepției de neconstituționalitate pronunțate de curțile de apel;
- g) sesizările în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei probleme de drept.

Cât privește secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție, acestea soluționează, în raport cu competența fiecăreia:

- a) cererile de strămutare, pentru motivele prevăzute în codurile de procedură;
- b) conflictele de competență, în cazurile prevăzute de lege;
- c) orice alte cereri prevăzute de lege, conform prevederilor art.25 din Legea nr.304/2022.

Potrivit art. 26 alin.(1) din același act normativ, completurile de 5 judecători judecă apelurile împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, judecă recursurile în casație împotriva hotărârilor pronunțate în apel de completurile de 5 judecători după admiterea în principiu, soluționează contestațiile împotriva încheierilor pronunțate în cursul judecății în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție,

soluționează cauzele în materie disciplinară potrivit legii și alte cauze date în competența lor prin lege.

Completurile de 5 judecători mai soluționează și recursurile împotriva hotărârilor de respingere a cererilor de sesizare a Curții Constituționale pronunțate de Secția penală, când judecă în primă instanță, sau de un alt complet de 5 judecători – art.26 alin.(2) din Legea nr.304/2022.

Secțiile Unite se constituie pentru:

- a) soluționarea, în condițiile prezentei legi, a sesizărilor privind schimbarea jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- b) sesizarea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare, conform art.27 din lege.

Art. 28 din Legea nr.304/2022 prevede că, dacă o secție a Înaltei Curți de Casație și Justiție sau un complet de 5 judecători consideră că este necesar să revină asupra propriei jurisprudențe, întrerupe judecata și sesizează Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, care judecă cu citarea părților din dosarul a cărui judecată a fost întreruptă, iar după ce Secțiile Unite s-au pronunțat asupra sesizării privind schimbarea jurisprudenței, judecata continuă.

Înalta Curte de Casație și Justiție, în Secții Unite are posibilitatea, la sfârșitul fiecărui an sau ori de câte ori este necesar, de a stabili cazurile în care este necesară îmbunătățirea legislației și de a le comunica ministrului justiției, precum și celor două Camere ale Parlamentului, astfel cum prevede art. 29 alin.(1) din Legea nr.304/2022.

Conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție se exercită de președinte, 2 vicepreședinți și colegiul de conducere.

Reglementarea în vigoare, art.30 alin.(3) din Legea nr.304/2022, stabilește o compunere diferită de precedentă lege de organizare judiciară³ a colegiului de conducere, aptă să asigure într-o mai bună măsură responsabilizarea echipei

³ Legea nr.304/2004, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr.576 din 29.06.2004, republicată Monitorul Oficial, Partea I nr. 827 din 13.09.2005, cu modificări și completări ulterioare

manageriale a Înaltei Curți de Casație și Justiție și coeziunea acesteia în adoptarea deciziilor.

Astfel, colegiul de conducere se constituie din președinte, cei doi vicepreședinți, cei 4 președinți de secție și 4 judecători, câte unul de la fiecare secție, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor. Când se dezbate probleme economico-financiare și administrative, la ședințele colegiului de conducere participă managerul economic al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care are vot consultativ.

Potrivit art.32 din Legea nr.304/2022, Adunarea generală a judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție este compusă din toți judecătorii în funcție ai Înaltei Curți și se întrunește pentru:

- a) aprobarea raportului anual de activitate, care se dă publicității;
- b) aprobarea proiectului de buget al Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu avizul consultativ al Ministerului Finanțelor;
- c) alegerea și revocarea membrilor aleși ai colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- d) alegerea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii;
- e) consultarea judecătorilor cu privire la măsurile necesare pentru buna desfășurare a activității Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- f) îndeplinirea altor atribuții prevăzute de lege sau regulamente.

Înalta Curte beneficiază de un aparat administrativ propriu, reglementat în special prin Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu următoarele compartimente specializate: Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică, Departamentul economico-financiar și administrativ, Biroul de Informare și Relații Publice, Compartimentul juridic, Compartimentul de audit public intern și Compartimentul arhivă. În scopul atingerii dezideratului unei jurisprudențe unitare, în structura Direcției legislație a fost creat un nou Compartiment pentru studiul și unificarea jurisprudenței. De asemenea, în structura Cancelariei a fost creat un Compartiment de statistică.

Prin Hotărârea Guvernului nr.1387/2022 privind stabilirea numărului maxim de posturi pentru Înalta Curte⁴, instanței supreme i-au fost alocate 594 de posturi conform statelor de funcții și de personal.

Actualmente, Înalta Curte de Casație și Justiție funcționează cu un număr de 122 de judecători, 151 magistrați-asistenți, 194 grefieri - personal auxiliar, 56 de posturi personal conex, 23 funcționari publici și 48 de posturi personal contractual. La momentul redactării prezentului proiect, erau vacante 48 de posturi în structura Înaltei Curți, din care 20 de posturi de judecător.

⁴ Publicată în Monitorul Oficial al României nr.1129 din 23.11.2022

Capitolul III - Atribuțiile vicepreședintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție

Conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție se exercită de președinte, 2 vicepreședinți și colegiul de conducere, potrivit art. 30 alin.(1) din Legea nr.304/2022.

Legea nr.304/2022 prevede atribuțiile vicepreședintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție:

- a) are calitatea de ordonator de credite, dacă această calitate i-a fost delegată de președintele Înaltei Curți – art.20 alin.(3);
- b) în lipsa președintelui Înaltei Curți:
 - propune, la începutul anului, colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție înființarea de completuri specializate în cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, în funcție de numărul și natura cauzelor, precum și de volumul de activitate al fiecărei secții;
 - propune colegiului de conducere înființarea completurilor de 5 judecători și a completurilor specializate, compunerea acestora și listele de permanență corespunzătoare – art.31 alin.(1) lit.b);
 - vicepreședintele desemnat de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție în acest scop prezidează colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție – art.31 alin.(2);
 - convoacă colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, trimestrial sau ori de câte ori este necesar – art.31 alin.(3);
 - propune colegiului de conducere, pentru fiecare an, numărul și compunerea completurilor de 5 judecători, precum și lista de permanență corespunzătoare fiecărui complet – art.36 alin.(1);
 - vicepreședintele desemnat de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție în acest scop desemnează, prin tragere la sorți, în ședință publică, judecătorii care fac parte din completurile de 5 judecători – art.36 alin.(4);
 - desemnează, prin tragere la sorți, în ședință publică, un judecător dintre cei aflați pe listele de permanență, care va deveni membru titular al completului, în cazul eliberării din funcție a unui judecător care face parte din completul de 5 judecători, precum și în cazul imposibilității de exercitare a funcției pentru o perioadă mai mare de trei luni – art.34 alin.(6);

- prezidează Secțiunile Unite, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, precum și Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, completul de 5 judecători și orice complet în cadrul secțiilor, când participă la judecată – art.37 alin.(1).
- c) face parte din colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție – art.30 alin.(3);
- d) vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, desemnat de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție în acest scop, numește, prin tragere la sorți, judecători de la celelalte secții, dacă numărul de judecători necesar formării completului de judecată nu se poate asigura – art.34 alin.(6);
- e) prezidează Completul de 5 judecători atunci când face parte din complet, desemnat potrivit art.36 alin.(4) – art.36 alin.(9).

Actualmente, atribuțiile vicepreședintelui sunt expuse în Secțiunea a 2-a a Capitolului II din Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, care poartă denumirea "Vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție". Ele sunt deopotrivă administrative și judiciare, fiind reglementate prin art.18-20.

Potrivit art. 18 din Regulamentul evocat, vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție:

- exercită atribuțiile ce revin președintelui, în lipsa acestuia, conform delegării de atribuții dispuse de președinte sau în baza dispoziției președintelui – alin.(1);
- prezidează, în lipsa președintelui, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în cazul prevăzut la art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și în cazul prevăzut la art. 476 alin. (8) din Codul de procedură penală, și Secțiunile Unite – alin.(2).

Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție stabilește repartizarea următoarelor atribuțiilor către vicepreședinți, conform art.19 alin.(1) din Regulament:

- a) coordonează activitatea Cancelariei, a Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică și a Departamentului economico-financiar și administrativ;

- b) coordonează activitatea completurilor de 5 judecători în materie civilă sau penală, după caz, iar în această calitate dispun măsurile administrative necesare pentru buna funcționare a acestor completuri, în condițiile legii;
- c) dispun înlocuirea din completul de 5 judecători investit cu soluționarea unei cauze a judecătorilor care se află în situațiile prevăzute în art. 64 alin. (2) - (6) din Codul de procedură penală;
- d) asigură conducerea generală a Biroului de informare și relații publice;
- e) propun colegiului de conducere măsurile necesare ce urmează a fi adoptate în procesul formării și perfecționării profesionale a judecătorilor și magistraților-asistenți;
- f) urmăresc dezbaterea problemelor de drept în cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- g) asigură publicarea periodică a jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- h) organizează paza sediului și a bunurilor Înaltei Curți de Casație și Justiție și aprobă măsurile pentru prevenirea incendiilor, cele privind protecția muncii, protecția civilă, apărarea împotriva dezastrelor și activitățile privind problemele militare;
- i) controlează activitatea arhivistică specifică instanțelor judecătorești, potrivit legii;
- j) controlează și coordonează activitatea comisiei de analiză privind încălcarea dreptului de acces la informațiile de interes public.

Alin.(2) al aceluiași articol stabilește că unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție conduce structura de protecție a informațiilor clasificate a Înaltei Curți de Casație și Justiție, constituită prin ordin al președintelui în vederea exercitării atribuțiilor prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 585/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Conform art. 20 din Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție mai exercită, conform repartizării stabilite de președinte, următoarele atribuții privind personalul Înaltei Curți de Casație și Justiție:

- a) aprobă fișele posturilor;
- b) controlează și coordonează evaluarea anuală a activității personalului Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepția judecătorilor și a magistraților-asistenți;
- c) analizează cererile și propun președintelui încadrarea personalului, în condițiile legii, cu excepția judecătorilor și a magistraților-asistenți;
- d) aprobă efectuarea concediilor de către personalul Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepția judecătorilor.

Capitolul IV - Date statistice relevante privind activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție

Potrivit datelor preliminare disponibile la momentul redactării prezentului proiect, în anul 2022 Înalta Curte de Casație și Justiție a avut pe rol un număr total de 22.745 de dosare, cu 2.271 mai puține față de anul 2021 – 24.946 dosare și cu 4.501 mai puține față de anul 2020 – 26.976 dosare, ceea ce reprezintă o scădere a volumului în anul 2022 cu 9,10% față de anul 2021 și cu 15,68% față de anul 2020.

Numărul de dosare aflate pe rol la data de 1 ianuarie 2022 a fost de 9.435, înregistrându-se o scădere cu 18,57 % față de 1 ianuarie 2021 – 11.586 dosare pe rol și cu 35,66% față de 2020 – 14.664 dosare pe rol.

La data de 31.12.2022, pe rolul instanței supreme se mai găseau 8.603 dosare, cu 832 mai puține dosare față de 01.01.2022, ceea ce reprezintă o scădere a stocului de dosare cu 8,82% la sfârșitul anului.

În anul 2022 pe rolul Înaltei Curți au fost înregistrate 13.310 dosare noi, cifră sensibil egală cu numărul intrărilor din anul 2021 – 13.360 dosare, însă mai mare decât numărul dosarelor intrate în anul 2020 – 12.306 dosare, înregistrându-se astfel 1004 dosare nou intrate în plus față de anul 2020, ceea ce reprezintă o creștere de 8,16%.

În anul 2022 Înalta Curte a soluționat un număr de 14.140 de dosare, înregistrând o scădere de 8,93% față de anul 2021 – 15.527 dosare soluționate și de 8,21 % față de anul 2020 – 15.404 dosare soluționate.

Se constată o tendință constantă de scădere a stocului de dosare, ceea ce denotă o creștere a eficienței activității desfășurate de Înalta Curte în perioada de referință.

Deși datele statistice pot genera în mod obiectiv prognoze pozitive pentru perioada următoare, rămâne de stabilit impactul numărului mare de pensionări care a survenit la sfârșitul anului 2022, cu atât mai mult cu cât trendul în această privință pare a se menține și în prima parte a anului 2023.

Date mai detaliate despre activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție din anul 2022 sunt prezentate în tabelul următor.

1.	Dosare	S. Penală	S. I Civilă	S. II Civilă	SCAF	C 5	C RIL	C DCD	Total
2.	Pe rol 01.01.2022	658	1526	1347	3573	128	7	16	9435
3.	Intrări	2613	2461	2402	5340	364	21	109	13310
4.	Intrări NCPC	-	2340	2298	5309	252	-	-	10199
5.	Dosare asociate	11	595	610	802	154	-	-	2172
6.	Total pe rol	3271	3987	3749	11093	492	28	125	22745
7.	Soluționări	2420	2512	2746	5984	350+14* +4**	27	103***	14142+ 14*+4**
8.	Soluționate NCPC	-	2373	2499	5917	241	-	-	11030
9.	Rămase pe rol la 31.12.2022	851	1475	1003	5109	142	1	22	8603

* Dosare asociate soluționate prin decizii

** 4 Dosare suspendate prin decizii

*** 21 dosare conexe

Date sintetice pentru anul 2021 sunt cuprinse în tabelul ce urmează.

1.	Dosare	S. Penală	S. I Civilă	S. II Civilă	SCAF	C5	C RIL	C DCD	Total
2.	Pe rol 01.01. 2021	669	1647	1619	7336	290	6	19	11.586
3.	Intrări	2634	2706	2517	4772	619	28	84	13360
4.	Total pe rol	3303	4353	4136	12108	909	34	103	24946
5.	Soluționări	2645	2827	2789	6355	781	27	87	15527
6.	Rămase pe rol la 31.12.2021	658	1526	1347	5753	128	7	16	9435

Capitolul V - Direcții de acțiune pentru îmbunătățirea managementului Înaltei Curți de Casație și Justiție

A. Unificarea practicii judiciare

Rolul Înaltei Curți în unificarea practicii judiciare este consacrat prin art.126 alin.(3) din Constituția României: ”Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii, potrivit competenței sale”. Aceasta rămâne indiscutabil principala sa menire.

Caracterul coerent al jurisprudenței nu reprezintă un scop în sine și nici o obligație ce trebuie îndeplinită mecanic, ca efect al constatării încălcării (repetate) a dispozițiilor art.6 par.1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale de către instanțele judecătorești din România, inclusiv instanța supremă.

Jurisprudența unitară dă măsura calității unui sistem judiciar și are un rol esențial în creșterea încrederii cetățenilor în actul de justiție.

Pentru orice justițiabil este important ca la momentul în care se angrenează într-o procedură judiciară să poată anticipa, cu un grad rezonabil de precizie, care va fi finalitatea acesteia. Divergențele de jurisprudență, chiar dacă sunt explicabile pentru profesioniștii dreptului, generează insecuritate juridică și alimentează o percepție negativă asupra sistemului judiciar în ansamblu.

Așa fiind, am convingerea că creșterea gradului de uniformitate a jurisprudenței trebuie să reprezinte un obiectiv principal al înlăptuirii justiției și o preocupare permanentă atât a conducerii Înaltei Curți, cât și a conducerii celorlalte instanțe judecătorești.

Datele statistice relevante prezentate în Capitolul IV al acestui proiect relevă o realitate greu de contestat: Înlalta Curte are un volum de activitate mult prea mare pentru o curte supremă, ceea ce îi împiedică pe judecătorii săi să se concentreze mai ales pe menirea lor constituțională de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii.

Trendul reconfigurării corespunzătoare a competențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție este corect, legiuitorul fiind în general receptiv la propunerile venite din partea Înaltei Curți în această direcție. De asemenea, asumarea ideii de reșezare a competențelor instanței supreme în Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar pentru perioada 2022-2025 și planul de acțiune aferent acesteia, aprobate prin HG nr. 436/2022⁵, îndreptățește un anumit nivel de optimism.

Trebuie înțeles că justiția ca serviciu public nu se poate realiza în condiții de supraîncărcare a judecătorilor, mai ales la cel mai înalt nivel de jurisdicție și că acordarea posibilității de a-și concentra activitatea pe obiectivul asigurării unei practici unitare va conduce cu siguranță la îmbunătățirea acestui indicator calitativ important al performanței sistemului judiciar.

În ultimii ani, prin eforturile echipei de conducere și ale întregului colectiv de judecători și magistrați-asistenți s-au dezvoltat bune practici administrative de gestionare a dosarelor care privesc recursuri în interesul legii și hotărâri prealabile, mecanisme procesuale reglementate de codul de procedură civilă și codul de procedură penală, existând o colaborare eficientă între compartimentele instanței supreme, dar și cu Ministerul Public, curțile de apel și specialiștii din mediul universitar, cărora li se solicită în multe situații jurisprudență relevantă sau puncte de vedere asupra problemelor de drept în discuție, după caz.

Rămâne o provocare în continuare respectarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea sesizărilor, reducerea timpului necesar pentru motivarea și semnarea deciziilor și publicarea acestora în Monitorul Oficial. În contextul actualei încărcături a judecătorilor, care este previzibil că va deveni și mai împovărătoare pe fondul cererilor de eliberare din funcție numeroase din ultima perioadă, a implicării lor în multiple activități în cadrul diverselor formațiuni de judecată la care participă și a limitelor impuse de infrastructura existentă (săli de ședință disponibile), îmi propun să găsesc cele mai adecvate soluții practice, de la caz la caz, cu consultarea colegilor judecători, astfel încât să se reducă pe cât posibil intervalele de timp necesare soluționării acestor sesizări.

La nivelul Înaltei Curți s-a luat măsura publicării pe pagina de internet a instanței a unor materiale centralizatoare care facilitează accesul la deciziile

⁵ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr.322 din 01.04.2022

obligatorii de unificare a practicii judiciare pe materii ale dreptului substanțial și procedural, ordonate în funcție de actul normativ din care face parte prevederea legală supusă interpretării.

Distinct de concentrarea activității pe mecanismele de unificare a practicii judiciare reglementate în legislația primară, se impune dezvoltarea în continuare a mecanismelor interne și a celor informale de unificare a practicii judiciare.

Întâlnirile periodice organizate de Institutul Național al Magistraturii (una sau două întâlniri pe an în fiecare materie) la sediul său sau, prin rotație, la sediile curților de apel cu președinții secțiilor de specialitate de la Înalta Curte și curțile de apel, și-au dovedit deja utilitatea.

Publicarea minutilor întocmite de formatorii cu normă întreagă de la INM, cu expunerea problemei de drept și soluției de principiu convenite de participanți sau, în unele cazuri, a mențiunii că nu s-a putut adopta o astfel de soluție, a avut de asemenea importanța sa în procesul complex de unificare a jurisprudenței. Adesea problemele de drept asupra cărora participanții nu au căzut de acord s-au regăsit ulterior în sesizările privind recursurile în interesul legii ori în cele formulate în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

În cursul anului trecut, prin ordinul Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție nr.118/02.05.2022 au fost desemnați câte 2 judecători din fiecare secție a Înaltei Curți ca persoane de contact pentru curțile de apel, acestora din urmă revenindu-le sarcina identificării hotărârilor judecătorești prin care s-au dat interpretări diferite unor probleme de drept identice, a sistematizării și a semnalării acestora.

Acest mecanism informal de unificare a practicii judiciare și de diseminare a jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție la nivelul principalelor instanțe de control judiciar încurajează schimburile de bune practici și de opinii juridice între instanța supremă și curțile de apel.

Se realizează astfel atât informarea curților de apel cu privire la noile orientări jurisprudențiale ale Înaltei Curți, pronunțarea unor decizii de referință într-un anumit domeniu sau definitivarea unor sinteze de practică judiciară la nivelul instanței

supreme, dar și a judecătorilor Înaltei Curți despre soluțiile curților de apel care ar putea fi de interes pentru instanța supremă.

Un accent aparte trebuie pus pe evitarea situațiilor în care Înalta Curte însăși devine sursa instabilității jurisprudențiale. În Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt reglementate mecanisme interne de asigurare a coerenței practicii judiciare la nivelul secțiilor și între secții, un rol important revenind noului compartiment pentru studiul și unificarea jurisprudenței.

Un moment important în atingerea acestui obiectiv esențial al Înaltei Curți l-a reprezentat adoptarea Hotărârii nr.101 din 30.06.2021 de către Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Prin acest act administrativ⁶ s-au stabilit măsuri coerente în cadrul fiecărei secții menite să dinamizeze procesul continuu de uniformizare a jurisprudenței prin întocmirea fișei de jurisprudență cu privire la hotărârile pronunțate în ședință prin care au fost dezlegate probleme de drept relevante ori prin care au fost soluționate cauze repetitive și introducerea acestora în Registrul de jurisprudență de către Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței. Pe baza fișelor de jurisprudență și a Registrului de jurisprudență, președintele secției și magistratul-asistent-șef monitorizează evoluția jurisprudențială.

La acest moment implementarea hotărârii colegiului la nivelul secțiilor este într-un stadiu incipient. Îmi propun ca, în eventualitatea numirii, să acord importanța cuvenită acestui instrument foarte util și, în concret, în ședințele periodice de la nivelul secțiilor să insist asupra necesității punerii în practică a celor decise de colegiul de conducere.

Fără îndoială, întocmirea fișei de jurisprudență⁷ imediat după pronunțarea soluției prezintă un avantaj major în cunoașterea cât mai grabnică a cazurilor de

⁶ Art.1-6 din Hotărârea nr.101 din 30.06.2021 reglementează în mod detaliat fișa de jurisprudență, registrul de jurisprudență, monitorizarea jurisprudenței, precum și dezbaterile jurisprudenței la nivelul secțiilor

⁷ Art.2 din Hotărârea nr.101 din 30.06.2021 a Colegiului de conducere prevede:

”Art.2. – Fișa de jurisprudență

(1) La nivelul tuturor formațiunilor de judecată din cadrul secțiilor, după fiecare ședință de judecată, în termen de cel mult 3 zile, magistratul-asistent care a participat la ședință întocmește, la indicația președintelui de complet, fișa de jurisprudență cu privire la hotărârile pronunțate în ședință prin care au fost dezlegate probleme de drept

jurisprudență neunitară sau cel puțin semnalează riscul unor astfel de situații, câtă vreme în toate celelalte mecanisme formale sau informale punctul de plecare al analizei îl reprezintă în general hotărârile judecătorești redactate, ceea ce, de multe ori întârzie nepermis identificarea problemei și rezolvarea ei.

De asemenea, în temeiul art.55 din Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, pe baza rapoartelor de jurisprudență întocmite de Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței sau la nivelul secției, președintele secției supune dezbaterii în ședința lunară (la care participă și vicepreședinții), cazurile de jurisprudență neunitară, în vederea luării măsurilor necesare, precum și jurisprudența unitară relevantă, în vederea aducerii la cunoștință publică prin publicarea pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În măsura în care se apreciază că se impune schimbarea jurisprudenței, devin aplicabile dispozițiile art. 28 din Legea nr. 304/2022 și art.56 alin.(1) și (2) din Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Este real că judecătorii Înaltei Curți au fost reticenți în a sesiza Secțiile Unite pentru schimbarea jurisprudenței, însă imperativul asigurării unei jurisprudențe unitare reclamă depășirea acestor ezitări și parcurgerea pașilor procedurali necesari pentru tranșarea aspectelor rezolvate neunitar.

B. Reducerea duratei procedurilor judiciare și creșterea calității redactării actelor de procedură

Pentru justițiabil, în particular, dar și pentru societate, în general, este foarte important ca procedurile judiciare, de orice natură ar fi, să se deruleze într-un interval de timp optim și previzibil.

relevante ori prin care au fost soluționate cauze repetitive. În materie penală, fișele de jurisprudență se întocmesc după pronunțarea hotărârilor relevante.

(2) Fișa de jurisprudență cuprinde informațiile necesare și suficiente pentru a reliefa cu exactitate problema de drept dezlegată prin hotărârile indexate, conform modelului prevăzut în anexa nr.1 și având în vedere modelul orientativ al indexului de jurisprudență, prevăzut în anexa nr.2.

(3) Fișa de jurisprudență întocmită conform alin.(1) și (2) se predă magistratului-asistent-șef.

(4) Magistratul-asistent-șef verifică dacă fișele de jurisprudență răspund cerințelor de indexare a jurisprudenței prevăzute la alin.(2) și restituie, în vederea refacerii, fișele care nu corespund cerințelor menționate.

(5) La începutul fiecărei săptămâni, fișele de jurisprudență întocmite pentru săptămâna anterioară sunt predte Compartimentului pentru studiul și unificarea jurisprudenței de către magistrații-asistenți-șefi”.

Câtă vreme însă volumul de activitate al Înaltei Curți rămâne comparabil cu cel al instanțelor de la baza sistemului judiciar, durata procedurilor judiciare nu poate fi scurtată spectaculos. Se remarcă la toate secțiile, dar mai ales la nivelul celei mai încărcate secții a Înaltei Curți, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, o continuă îmbunătățire a acestui indicator de calitate.

Acest efort este consecința dimensionării echilibrate și eficiente a resurselor umane la nivelul Înaltei Curți, a creșterii numărului de magistrați-asistenți și grefieri astfel încât să se asigure stabilitatea componenței tuturor formațiunilor de judecată, ca și a celorlalte compartimente de specialitate, dar și a uniformizării practicilor administrative la nivelul tuturor secțiilor.

Este de așteptat un nou recul în privința acestui parametru în condițiile pensionării unui număr de judecători mult peste media anilor anteriori și duratei inerente a procedurilor de promovare la instanța supremă.

Cu implicarea întregii echipe de conducere se pot găsi, însă, soluții manageriale adecvate pentru gestionarea acestei situații, unele dintre acestea începând deja să fie implementate la nivelul secțiilor, prin desființarea unor completuri, creșterea numărului de cauze alocate ședințelor de judecată etc.

Un element important în asigurarea unei durate rezonabile a procedurilor judiciare îl reprezintă și redactarea hotărârilor judecătorești în termenul legal de redactare.

Pentru remedierea deficiențelor existente în această privință s-au depus eforturi conjugate de natură administrativă și organizatorică, cu consecința îmbunătățirii progresive a timpilor de așteptare pentru redactarea hotărârilor.

Măsurile pentru remedierea deficiențelor în activitatea de redactare a hotărârilor judecătorești pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobate prin Hotărârea nr.101 din 30.06.2021 a Colegiului de conducere⁸, vizează întocmirea lunară, la nivelul fiecărei secții, a situației privind hotărârile neredactate, cu evidențierea distinctă a restanțelor pe intervale de timp și pe categorii de cauze urgente, președintele de secție urmând să prezinte lunar colegiului de conducere aspectele constatate.

Creșterea calității motivării judecătorești pronunțate la acest nivel este de asemenea un obiectiv major.

⁸ Art.7-10 din Hotărârea nr.101 din 30.06.2021 a Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție

Forța argumentelor juridice și coerența acestora sunt de natură a impune o soluție, chiar și atunci când aceasta nu este general obligatorie, fiind pronunțată într-o decizie de speță. Cu atât mai mult acestea trebuie să transpară din considerentele deciziilor pronunțate în recursuri în interesul legii și ale hotărârilor prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Aceste din urmă decizii trebuie să fie adevărate monumente de drept, lecții de argumentație logică și coerență juridică. Nu de puține ori chiar și deciziile prin care sesizările au fost respinse ca inadmisibile și-au dovedit utilitatea practică și au contribuit la unificarea jurisprudenței datorită modului judicios în care au fost concepute considerentele acestora.

Studiul permanent, cunoașterea evoluțiilor doctrinare ale dreptului, accesul facil la jurisprudența altor instanțe supreme⁹, întâlnirile profesionale curente organizate la nivelul fiecărei secții sunt tot atâtea elemente care concură la creșterea calității hotărârilor judecătorești pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție.

C. Formarea profesională a magistraților-asistenți și a grefierilor, evaluarea profesională judicioasă a acestora.

Un corp de elită al judecătorilor Înaltei Curți nu poate avea ca suport profesional decât un corp de magistrați-asistenți și grefieri impecabil pregătiți profesional și experimentați.

Realitatea Înaltei Curți demonstrează că trebuie acordată atenție sporită pregătirii profesionale a ambelor categorii de colaboratori ai judecătorului.

Stabilitatea formațiunilor de judecată ce a fost posibilă prin creșterea constantă a numărului de magistrați-asistenți și de grefieri a rezolvat o serie de probleme ce păreau insolubile din cauza schimbării cvasipermanente a magistraților-asistenți alocăți completurilor de judecată.

Este de subliniat că prin modificările aduse prin Legea nr.303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor¹⁰ a trecut în competența președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție emiterea actelor administrative prevăzute de lege privind cariera magistraților-asistenți¹¹.

⁹ Programul internațional de jurisprudență JURICAF și Portalul comun de jurisprudență al curților supreme din Uniunea Europeană

¹⁰ Titlul IV al legii are denumirea "Magistrații-asistenți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție", reglementând această categorie profesională în art.235-264

¹¹ Art.235 alin.(3) din Legea nr.303/2022

Totodată, dispozițiile acestei legi privind cariera, drepturile și îndatoririle judecătorilor și procurorilor, incompatibilitățile și interdicțiile acestora și formarea profesională continuă li se aplică în mod corespunzător.

Un pas important în pregătirea magistraților-asistenți îl reprezintă programul de pregătire profesională inițială¹² care cuprinde module teoretice și practice, alocând o importanță aparte tehnicii de redactare a hotărârilor judecătorești, mecanismelor și procedurilor interne pentru asigurarea unei practici unitare, precum și activităților și uzanțelor specifice secției ori compartimentului în cadrul căruia își desfășoară activitatea.

Este de gândit dacă, în perspectivă, persoanele care vor asigura pregătirea teoretică și practică a participanților la aceste activități de formare profesională nu ar putea fi judecători de la tribunale sau curți de apel detașați la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Cele două corpuri profesionale care susțin concordant activitatea de înfăptuire a justiției realizată de către judecătorii instanței supreme trebuie judicios evaluate, pe baza performanțelor profesionale reale, nefiind stimulativă o abordare maximală nediferențiată¹³.

D. Transparență, accesibilitate, digitalizare

Accesul la serviciile publice și facilitățile puse la dispoziția justițiabililor de către Înalta Curte de Casație și Justiție, în special publicarea integrală a jurisprudenței pe pagina de internet proprie și asigurarea accesului gratuit la aceasta au rolul de a contribui la apropierea justiției de cetățeni.

Noul website al Înaltei Curți de Casație și Justiție lansat în anul 2021¹⁴ cu o interfață intuitivă și accesibilă, conține o platformă de servicii digitale - dosarul electronic, serviciul de comunicare electronică a actelor de procedură și biblioteca digitală¹⁵.

¹² Aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr.135/26.10.2022

¹³ Prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr.6 din 8 ianuarie 2020 s-au punctat aspecte importante în privința evaluării magistraților-asistenți.

¹⁴ Planul de digitalizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost aprobat de președintele Înaltei Curți la propunerea grupului de lucru constituit la nivelul instanței supreme sub autoritatea președintelui și sub conducerea unuia dintre vicepreședinți

¹⁵ Biblioteca digitală include noul motor de căutare a jurisprudenței indexate, după cuvinte-cheie și/sau după materie.

Situația complexă generată de pandemia de Covid-19 a grăbit categoric digitalizarea instanței supreme, creându-se posibilitatea îndeplinirii unor acte de procedură în format electronic, dar și a depunerii unor cereri și reclamații întemeiate pe dispozițiile Legii nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, precum și petițiile întemeiate pe dispozițiile OG nr.27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare, prin utilizarea unui formular accesibil pe website-ul instituției.

Capitolul VI – Compatibilitatea proiectului cu proiectul managerial al Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție

Funcția de vicepreședinte, așa cum este concepută de legiuitor, este una complementară celei de președinte. La nivelul Înaltei Curți, după cum am arătat anterior, atribuțiile vicepreședintelui care coordonează administrativ și profesional secțiile civile sunt stabilite prin dispoziția președintelui.

Dincolo de conținutul unor acte administrative, pot afirma cu convingere că experiența mea ca judecător de peste 32 de ani m-a învățat că dialogul este cheia reușitei, că nu poate fi gândită menținerea la standarde profesionale înalte a unei instanțe decât împreună cu întreaga echipă de conducere și mai ales cu președintele acesteia.

Chiar dacă legea sub imperiul căreia s-a declanșat această procedură nu a formalizat la nivel de reglementare cerința compatibilității proiectelor manageriale ale președintelui și vicepreședintelui, consider că aceasta este o condiție sine qua non a bunei administrări a justiției la cel mai înalt nivel de jurisdicție.

Voi continua să acționez pentru asigurarea dezideratului constituțional de realizare a unei jurisprudențe unitare, nu doar prin cele două căi prevăzute de codul de procedură civilă și penală, ci și prin celelalte mecanisme formale și informale menite să conducă spre aceeași finalitate.

Forța căilor informale de unificare jurisprudențială trebuie să vină nu atât din așa-zisa disciplină jurisdicțională, cât mai ales din rigoarea științifică și coerența argumentelor.

Calitatea motivării deciziilor instanței supreme trebuie dublată de celeritatea actului de justiție. O justiție întârziată este de fapt o justiție negată. Demersurile din ultimii ani ale conducerii Înaltei Curți și eforturile uriașe ale judecătorilor au făcut posibilă scurtarea semnificativă a intervalului de timp în care dosarul este soluționat și motivat.

Trebuie acționat astfel încât, treptat, un justițiabil informat, pentru că are deja acces liber la toate hotărârile pronunțate de instanța supremă, să poată anticipa cu grad mai mare de precizie rezultatul demersului său judiciar, atât din perspectiva soluției, cât și a intervalului de timp necesar până la obținerea acesteia.

Este real însă că astăzi, mai mult decât oricând, resursa umană cea mai prețioasă – judecătorii este deficitară și se poate estima că pensionările vor continua într-un ritm accentuat și în anul care tocmai a început. Acest fapt va avea în mod clar repercusiuni asupra celerității actului de justiție pe termen scurt și mediu.

În actuala reglementare crește implicarea Înaltei Curți în procedura de promovare a judecătorilor la această instanță, inclusiv direct a președintelui, astfel că nu am nicio îndoială că se va continua recrutarea celor mai buni judecători de la curțile de apel. Bineînțeles că în eventualitatea numirii în funcția de vicepreședinte voi acționa concordant cu președintele pentru derularea în condiții optime a etapei evaluării lucrărilor ce intră în atribuția Înaltei Curți.

Pe lângă concentrarea tuturor eforturilor în această direcție, trebuie continuate demersurile în vederea reconfigurării competenței Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel încât activitatea să se concentreze pe interpretarea legii și unificarea jurisprudențială.

În fine, îmi propun să colaborez în vederea consolidării infrastructurii fizice și IT. În ultimii ani, saltul a fost uriaș în această privință. Orice observator poate remarca aspectul Curții, renovarea sălii Secțiilor Unite, a sălii de Consiliu în care au loc ședințele completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, a holurilor centrale și nu numai. Procesul de renovare și extindere a sediului din Str. Batiștei început anul trecut va continua și va aduce cu siguranță provocări, însă împreună cu echipa managerială acestea trebuie duse la bun sfârșit.

Informatizarea instanței la cele mai înalte standarde, implementarea dosarului electronic, programele utilizate, site-ul accesibil sunt tot atâtea puncte pozitive și vizibile care trebuie să se dezvolte în continuare.

Toate acestea au ca finalitate asigurarea unui serviciu public de calitate pentru justițiabili și pentru profesioniștii dreptului. Justiția se face de oameni pentru oameni. În centrul întregii noastre activități trebuie să regăsim cetățeanul a cărui încredere în justiție depinde în bună măsură de "tonul" pe care îl dă instanța supremă.

VII. Concluzii

Înalta Curte de Casație și Justiție este o instituție fundamentală a Statului Român, iar buna sa funcționare influențează pozitiv activitatea întregului sistem judiciar, ceea ce înseamnă act de justiție de calitate, protecție adecvată a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor români, precum și predictibilitate și stabilitate atât de necesare pentru orice societate.

Este adevărat, puterea judecătorească nu este singură în măsură să atingă aceste deziderate, însă, într-un echilibru constituțional al puterilor statului, justiția contribuie într-o manieră decisivă la protejarea democrației și salvagardarea valorilor fundamentale ale statului de drept.

Echilibrul constituțional reprezintă cheia de boltă a arhitecturii democratice, fiind vital ca puterea judecătorească să coopereze loial cu celelalte puteri ale statului, iar echipa de conducere a instanței supreme să acționeze cu înțelepciune în plan public.

În actualul context relativ stabil pe plan intern, însă mai mult decât complicat pe plan european și internațional, provocările la adresa democrației, a economiei și a bunăstării cetățenilor par să se fi acutizat și este posibil ca aceste provocări să continue în viitorul apropiat.

Instanța supremă și puterea judecătorească în ansamblul ei trebuie, deci, să rămână un pilon de stabilitate, iar principala preocupare a conducerii instanței supreme trebuie să fie identificarea și valorificarea tuturor factorilor care pot influența pozitiv activitatea judiciară.

Buna comunicare și cooperarea loială în interiorul puterii judecătorești sunt necesare mai mult decât oricând și pot contribui la consolidarea rezultatelor pozitive de netăgăduit deja obținute în ultima perioadă.

Este cert că orice proiect managerial trebuie să pornească de la realitatea organizațională, continuând firesc cu trasarea direcțiilor către modelul pe care autorul său îl prefigurează spre atingerea rezultatelor pozitive urmărite.

Acest lucru nu se va putea întâmpla niciodată, indiferent de calitatea proiectului și de bunele intenții ale autorului acestuia, dacă proiectul în sine nu se va subsuma și nu se va integra firesc proiectului întregii echipe manageriale, iar viitorul membru al echipei nu va comunica eficient și nu va acționa sinergic.

Pe deplin conștientă de aceste lucruri și convinsă fiind de capacitatea de comunicare și cooperare pe care mi le-am dezvoltat de-a lungul întregii mele cariere și cu precădere în perioada în care am activat ca membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii, am convingerea fermă că pregătirea mea profesională, experiența

mea îndelungată în magistratură, cunoștințele mele temeinice și profunde despre sistemul judiciar românesc și colaborarea fructuoasă cu actuala conducere a Înaltei Curți de Casație și Justiție satisfac exigențele funcției de vicepreședinte al instanței supreme și mă recomandă drept un membru potrivit al actualei echipe manageriale a instanței supreme.

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO